DELE AF FORMUERET - OMPRØVEN 1999

Opgave 1

Arthur Als ejede en sommerhusgrund, som han ønskede at sælge. Grunden, der var på ca. 1.000 m^2, kunne kun bebygges på midten, idet der gik et vandløb igennem grunden til den ene side og var en stejl, skovbevokset skrænt til den anden side. Sommerhusgrunden havde været i Als-familiens eje, lige siden den blev udstykket, og i sommertiden var der i årenes løb blevet holdt mange familiefester med udgangspunkt i det lille træskur, Arthurs fader havde opført midt på grunden for henved 50 år siden.

Arthur, der kun ville sælge til et medlem af familien, skrev den 20. marts 1999 sålydende brev til sin fætter på mødrene side, Bent Bork:

> »20/3 1999. Kære Bent. Hermed vil jeg tilbyde dig min sommerhusgrund for 200.000 kr. (ja, det lyder måske dyrt, men det er prisen for grunde her i området, ved jeg!). Som du sikkert ved, er grunden byggeklar. Du kan have grunden på hånden til den 1. maj, men hvis du kan svare før, vil det være fint. Du behøver dog under ingen omstændigheder at svare før efter påske, da jeg skærtorsdag den 1. april tager på besøg hos vores sure, gamle tante Cecilie (du kan nok huske, at jeg nytårsaften på det bestemteste lovede dig at tage »påsketjansen« i år!) og først er hjemme igen onsdag den 7. april. Med venlig hilsen Arthur.«

Efter at have tænkt lidt over sagen skrev Bent den 31. marts - onsdagen før påske - sålydende brev til Arthur:

> »31/3 1999. Kære Arthur. Jeg tror, jeg må sige nej tak til dit tilbud. (Jeg ved godt, at jeg ikke behøvede at svare før onsdag efter påske, men jeg synes, du skulle have svar så hurtigt som muligt.) Jeg håber, at du havde et tåleligt ophold hos tante Cecilie - jeg tager »påsketjansen« næste år. Med venlig hilsen Bent.«

Der var ikke gået mere end et par dage, før Bent fortrød, at han havde sendt brevet, og den 4. april - påskesøndag - skrev han derfor endnu et brev til Arthur:

> »4/4 1999. Kære Arthur. Vil du ikke nok se bort fra mit første brev? Jeg accepterer dit tilbud på 200.000 kr., forudsat at der udfærdiges sædvanlig refusionsopgørelse pr. overtagelsesdagen, og at det gamle, rådne skur bliver fjernet, så jeg kan komme til at bygge umiddelbart. Med venlig hilsen Bent.«

Arthur, der alligevel ikke ønskede at besøge tante Cecilie, havde tilbragt hele påsken hjemme og havde således læst Bents første brev ved modtagelsen den 3. april - påskelørdag - og Bents andet brev ved modtagelsen den 6. april - tirsdagen efter påske.

Den følgende dag - onsdag den 7. april - skrev Arthur, der var blevet stødt over Bents bemærkning om det skur, som Arthurs fader havde opført, følgende brev til Bent:

> »7/4 1999. Til Bent. Du virker noget ubeslutsom. Dit første brev kom den 3. april, dit andet brev den 6. april. Arthur.«

Som følge af postvæsenets fejl bortkom dette brev imidlertid under forsendelsen. Bent, der således intet havde hørt fra Arthur, sendte den 27. april sålydende brev til Arthur:

> »27/4 1999. Kære Arthur. Det undrer mig, at du ikke har ladet høre fra dig. I går ringede tante Cecilie og fortalte mig, at hun for første gang i sit 72-årige liv havde tilbragt påsken mutters alene. Jeg tror, det rabler for hende, for du besøgte hende da? Hvorom alting er, skal vi i hvert fald have sluttet sagen om sommerhuset. Sender du snart et udkast til skøde? Med venlig hilsen Bent.«

Arthur, der havde fået opsnuset, at Bent havde planlagt at sælge grunden videre i bebygget stand, skrev straks et brev til Bent, hvori han afviste, at han skulle være bundet til at sælge grunden til Bent, og hvori han bebudede, at han ville fremkomme med ethvert tænkeligt juridisk anbringende for at undgå, at grunden faldt i Bents hænder.

Bent anlagde herefter sag mod Arthur med påstand om tilskødning af grunden mod betaling af 200.000 kr. og i øvrigt på vilkårene angivet i Bents accept. Under retssagen kom alle ovenfor anførte omstændigheder for dagens lys, ligesom det blev oplyst, *at* en fjernelse af skuret ville koste 2.500 kr., såfremt arbejdet skulle udføres af en håndværker, *men at* arbejdet i øvrigt kunne udføres på ca. 15 timer af enhver uden sagkundskab.

Hvorledes skal sagen afgøres? (Købeloven skal *ikke* inddrages i besvarelsen.)

Løsningseksempel til opgave 1

Opgaven giver anledning til at drøfte 3 problemer, nemlig vedrørende (1) Bents afslag, (2) Bents accept og (3) Arthurs urigtige eller bristede forudsætninger.

1. Problemet vedrørende Bents afslag

Arthurs brev af den 20. marts 1999 er et *tilbud* til Bent. Arthur har fastsat acceptfristen, således at den udløber den 1. maj.

Bents brev af den 31. marts er et *afslag* på Arthurs tilbud, der i medfør af AFTL § 5 er bortfaldet, når afslaget kommer til Arthurs kundskab, hvilket sker den 3. april. Arthurs oplysning til Bent om, at han (Arthur) tager hjemmefra i påsken, kan klart ikke udlægges som et løfte fra Arthur til Bent. (Det savner naturligvis enhver betydning, at Arthur nytårsaften »lovede« Bent at besøge tante Cecilie, da et sådant »løfte« ikke har nogen retlig relevans, og da det i øvrigt under ingen omstændigheder kan tillægges betydning i relation til Bents afslag.)

Bents brev af den 4. april er et *forsøg* på at tilbagekalde afslaget, forinden dette kommer til Arthurs kundskab. Som det fremgår af det anførte, slår dette forsøg imidlertid fejl, og Bents brev ændrer derfor ikke ved, at Arthurs tilbud er bortfaldet som følge af Bents afslag.

Under de foreliggende omstændigheder går Bent imidlertid ud fra, at hans tilbagekaldelse af afslaget vil komme frem senest samtidig med, at afslaget kommer til Arthurs kundskab (nemlig onsdag den 7. april, hvor Arthur skulle være hjemme igen), og dette må Arthur indse. Situationen er hermed helt analog med den situation, der er reguleret i AFTL § 4, stk. 2, hvorefter tilbudsgiveren må reklamere, når han må indse, at acceptanten går ud fra, at hans for sene accept er rettidig.

Arthurs brev af den 7. april er et *forsøg* på at reklamere, men også her er der tale om et forsøg, der slår fejl. Arthur skriver blot, at Bent virker noget ubeslutsom, og at Bents første brev kom den 3. april og hans andet brev den 6. april, men herfra kan Bent - der tror, at Arthur først er kommet hjem den 7. april - jo intet slutte. (Den omstændighed, at Arthurs »reklamation« som følge af postvæsenets fejl bortkommer under forsendelsen, bliver dermed aldeles uden betydning, idet det ikke ville have gjort nogen forskel, om »reklamationen« var kommet frem til Bent. AFTL § 40 får dermed ingen som helst betydning.)

Konklusionen bliver, at Bents afslag ikke er til hinder for, at aftale anses for indgået mellem Arthur og Bent.

2. Problemet vedrørende Bents accept

Bents accept stemmer på to punkter ikke umiddelbart overens med Arthurs tilbud, idet Bent forudsætter, dels at der udfærdiges sædvanlig refusionsopgørelse, dels at skuret på grunden bliver fjernet.

Bents tilføjelse om refusionsopgørelsen ændrer ikke materielt på Arthurs tilbud og gør ikke Bents accept uoverensstemmende: Bent betinger sig blot, hvad der ville gælde i forvejen.

Bents tilføjelse om fjernelse af skuret ændrer materielt på Arthurs tilbud og gør

Bents accept uoverensstemmende: Bent betinger sig noget mere, end hvad der følger af Arthurs tilbud eller ville gælde i forvejen, idet der ikke i ordet »byggeklar« kan indfortolkes et løfte fra Arthur om, at han vil (sørge for at) fjerne skuret.

Under de foreliggende omstændigheder er det klart, at Bent (ikke helt uden føje) går ud fra, at hans accept er overensstemmende, og at Arthur må indse dette. Arthur skulle derfor have reklameret over uoverensstemmelsen i medfør af AFTL § 6, stk. 2, eller princippet i denne bestemmelse, og da han ikke har gjort dette, bliver han bundet i overensstemmelse med acceptens ordlyd.

Konklusionen bliver, at Bents tilføjelser i accepten ikke er til hinder for, at aftale anses for indgået mellem Arthur og Bent, og Arthur må således (sørge for at) fjerne skuret.

3. Problemet vedrørende Arthurs urigtige og/eller bristede forudsætninger

Arthur har tilbudt Bent en grund til en pris, som ifølge Arthur selv er den sædvanlige handelspris. Der er derfor ingen grund til at antage, at den omstændighed, at der er tale om en »familiehandel«, har spillet nogen rolle for prisen, og i hvert fald er dette ikke tilkendegivet over for Bent.

Følgelig kan Arthur utvivlsomt ikke komme igennem med, at aftalen skal tilsidesættes som følge af urigtige og/eller bristede forudsætninger (Bents plan om at videresælge grunden).

Litteratur (pensum): *Lennart Lynge Andersen, Palle Bo Madsen og Jørgen Nørgaard:* Aftaler og mellemmænd, 3. udg. (1997) s. 44 f., s. 63 (med note 71), s. 64, s. 69 ff. og s. 220 ff.

Opgave 2

Den 6-årige Anders var indmeldt i Billund Kommunes børnehave, »Anemone«. Onsdag den 31. marts l999 havde børnehaveleder Carla Cram givet tilladelse til, at Anders havde sin legekammerat, den 5½-årige Benjamin, med i børnehave. Benjamin var ikke indmeldt i børnehaven, men Carla havde givet sin tilladelse under hensyntagen til, at mange børn holdt påskeferie, hvorimod personalet var fuldtalligt.

Anders og Benjamin legede på legepladsen, hvor der blandt andet stod et gammelt legeskib bygget af træ. Skibet var råddent og havde længe trængt til at blive udskiftet. Personalet vidste, at skibet ikke var tilstrækkeligt stabilt, og derfor havde børnene med jævne mellemrum fået pålæg om, at de under ingen omstændigheder måtte klatre op på skibet. Personalet havde endvidere ved kommunens seneste tilsyn med legepladsen påtalt legeskibets manglende stabilitet.

Anders og Benjamin legede fangeleg. Da det blev Anders' tur til at fange Benjamin, sprang Benjamin, der ikke var informeret om skibets tilstand, pludselig op på skibet, og Anders satte efter ham. De voksne råbte advarende og løb derhen, men før de kunne gribe ind, forsvandt de rådne brædder under fødderne på Anders og Benjamin, og de styrtede begge ca. 2 meter ned.

Ved faldet brækkede Benjamin sin ene arm. Armen måtte opereres og derefter i gips i 4 uger, hvorefter den var helet uden varigt mén.

Anders pådrog sig et kompliceret benbrud, der krævede 2 ugers indlæggelse, samt efterfølgende 4 uger i gips. Benet heledes uden varigt mén.

Billund Kommune var selvforsikrer.

Umiddelbart efter indlæggelsen med benbruddet viste Anders tillige tegn på en lungeskade, som utvivlsomt stammede fra et udslip af giftige stoffer i luften den 31. marts.

I nærheden af børnehaven lå en virksomhed med kemisk fabrikation, »Karlsens Kemiske Fabrikker«, som Karl Karlsen var eneindehaver af. Virksomheden fremstillede kunstgødning og ukrudtsbekæmpelsesmidler. Virksomheden havde ferielukket den 31. marts. Frede Frandsen, der var ansat som altmuligmand hos Karl, havde bl.a. til opgave

at føre tilsyn med virksomheden. Når virksomheden holdt lukket, bestod Fredes tilsyn i, at han skulle lade sin egen vagthund, »Hubert«, løbe frit rundt på virksomhedens indhegnede område ½ time et par gange i døgnet. Den 31. marts havde Frede fulgt de i øvrigt helt forsvarlige regler for tilsyn, og det viste sig nu, at »Hubert«, som aldrig tidligere havde skadet noget under sin afpatruljering, havde bidt hul i en slange til en tank, som indeholdt en flygtig kemisk forbindelse. Tankanlægget var indrettet fuldt ud forsvarligt.

Anders' lungeskade medførte efter 2 ugers forgæves sygehusbehandling et varigt mén på 20%. Lungeskaden hidrørte utvivlsomt fra udslippet fra Karls virksomhed.

Karl måtte efter »Huberts« bideskade have slangen repareret for 5000 kr.

Karl havde i forsikringsselskabet »Gefion« tegnet såvel en tingsforsikring på sit materiel som en ansvarsforsikring, der dækkede ethvert ansvar, som virksomheden måtte pådrage sig.

»Hubert« var ansvarsforsikret i forsikringsselskabet »Sønderjyden«.

Hvordan er den forsikrings- og erstatningsretlige stilling? Der skal ikke tages stilling til størrelsen af eventuelle personskadekrav.

Løsningseksempel til opgave 2

1. Skaden på Benjamins arm.
Benjamin kan kræve godtgørelse for svie og smerte (jf. EAL § 3).

Når børnehavelederen Carla har givet tilladelse til, at Benjamin opholdt sig i børnehaven, har børnehavens personale selvsagt samme forpligtelse til at føre tilsyn med ham som med indmeldte børn. Personalet, der har glemt at informere gæstebarnet om skibets manglende brugbarhed, har oplagt tilsidesat en tilsynspligt, og Billund Kommune er derfor ansvarlig, jf. DL 3-19-2. (Billund Kommune er tillige erstatningsansvarlig som indehaver af dårligt vedligeholdt materiel, jf. nærmere nedenfor pkt. 2).

Personalet ifalder ikke erstatningsansvar, jf. EAL § 20, jf. § l9, stk. 3.

(Anders er selvsagt ikke erstatningsansvarlig – legen er ufarlig).

Litteratur (pensum): *von Eyben, Nørgaard og Vagner*: Lærebog i erstatningsret, 3. udg., s. 65, 68, 87, 96 f., 153 ff., 235, 333 f. og 343 f.

2. Skaden på Anders' ben.
Anders kan kræve godtgørelse for svie og smerte (jf. EAL § 3).

For så vidt angår skaden på Anders, har personalet ikke handlet ansvarspådragende, fordi tilsynspligten med Anders er opfyldt ved de gentagne pålæg om ikke at bruge skibet, og fordi personalet har påtalt skibets manglende stabilitet ved det seneste tilsyn. Billund Kommune har derimod pådraget sig et selvstændigt ansvar som indehaver af dårligt vedligeholdt materiel – et legeredskab i en børnehave.

Anders har ikke udvist en egen skyld, (jf. EAL § 24 a, 1. pkt. analogt), som overfor kommunens ansvar for legeskibets manglende vedligeholdelse kan medføre, at han selv må bære en del af tabet.

Se tillige nedenfor pkt. 3.3.

Litteratur (pensum): *von Eyben, Nørgaard og Vagner*: Lærebog i erstatningsret, 3. udg., s. 65, 68, 95, 235 og 305 f.

3. Lungeskaden på Anders.
Anders kan kræve godtgørelse for svie og smerte (jf. EAL § 3) og godtgørelse for varigt mén (jf. § 4).

3.1. Frede/»Hubert« (»Sønderjyden«).
Anders kan kræve skaden erstattet af ansvarsforsikringsselskabet »Sønderjyden«, jf. HL § 8, stk. 1, 1. pkt. og § 8, stk. 2.

Ifølge opgaveteksten er skaden kausal, og der er ikke grundlag for at anse skaden for inadækvat.

Selv om skaden er dækket af Karls ansvarsforsikring, kan Frede ikke påberåbe sig ansvarsbortfald efter EAL § 19, stk. 3, fordi hans handling ikke er omfattet af DL 3-19-2, da han ikke har handlet culpøst, jf. nedenfor pkt. 3.2.

3.2. Karl Karlsen.
Selv om skaden er sket, mens Frede udførte sit arbejde, er Karl ikke ansvarlig efter DL 3-19-2, eftersom Frede ikke har handlet culpøst, jf. U 1970.940 Ø.

Da årsagen til skaden er en forureningsskade (luftforurening) i MEL's forstand, da skaden er forårsaget »som led i erhvervsmæssig [.....] aktivitet, der er anført i bilaget« til MEL, nemlig bilagets pkt. D, jf. MEL § 3, stk. 1, da skaden skyldes de farlige aktiviteter, der har bevirket, at virksomheder som Karls er medtaget under MEL, og da forureningen må antages at gå ud over, hvad der efter områdets karakter må forventes eller tåles, bærer Karl et objektivt ansvar, jf. MEL § 3, stk. 1. Lungeskaden er omfattet af MEL § 2, nr. 1.

Lungeskaden er dækket af Karls ansvarsforsikring i forsikringsselskabet »Gefion«.

3.3. Frede/»Hubert« (»Sønderjyden«) og Karl (»Gefion«).
Frede/»Sønderjyden« og Karl er således solidarisk ansvarlige for lungeskaden. Da begge skadevoldere er ansvarsforsikrede, skal den indbyrdes fordeling af erstatningsbyrden mellem dem foretages efter kriterierne i EAL § 25, stk. 1, dvs. ansvarets beskaffenhed og omstændighederne i øvrigt. Ganske vist er »Hubert« den umiddelbare årsag til skadens opståen, men heroverfor står, at handlingen er foretaget i Karls interesse, ligesom han er ejer af en virksomhed af en vis farlighedsgrad, samt at han »handler« som led i denne erhvervsudøvelse. Begge skadevoldere bærer et (lovbestemt) objektivt ansvar, som for begges vedkommende er dækket af en specialansvarsforsikring. Selv om »Hubert« – i modsætning til Karl – er dækket af en lovpligtig ansvarsforsikring, er det jf. ovennævnte omstændigheder ikke mere nærliggende at placere erstatningsbyrden hos »Hubert« (»Sønderjyden«) end hos Karl (sml. U l999.83 H).

Konklusionen er herefter den, at Karl i det indbyrdes opgør må bære i hvert fald halvdelen af erstatningsbyrden.

For så vidt angår Anders' krav på godtgørelse for svie og smerte foreligger der et årsagskonkurrenceproblem vedrørende de 2 ugers indlæggelse. Årsagsfaktorerne, dvs. »Hubert«/Karl (jf. umiddelbart ovenfor) og Billund Kommune (jf. ovenfor pkt. 2), er alle ansvarsbærende, ligesom de alle er ansvarsforsikringsdækkede eller for så vidt angår Billund Kommune, hvad der må sidestilles hermed. Der må derfor være basis for at pålægge solidarisk ansvar. Eftersom den skade, som Billund Kommune er ansvarlig for, i sig selv ville have holdt Anders på sygehuset i 2 uger, ligesom den skade, som »Hubert«/Karl er ansvarlige for i sig selv ville have krævet 2 ugers sygehusbehandling, må der i det indbyrdes forhold mellem skadevolderne foretages en ligedeling af godtgørelseskravet for svie og smerte vedrørende de 2 uger.

Litteratur (pensum): *von Eyben, Nørgaard og Vagner*: Lærebog i erstatningsret, 3. udg., s. 119 f., 142 ff., 148, 157, 171, 235, 236, 299 og 323 f.

4. Skaden på slangen.
Skaden dækkes umiddelbart af »Gefion«. Selv om skaden er dækket af Karls tingsforsikring, bortfalder Fredes erstatningsansvar overfor Karl ikke efter EAL § 19, stk. 3, fordi betingelserne for pålæggelse af arbejdsgiveransvar ikke er opfyldt, jfr. ovenfor pkt. 3.2.

Erstatningsansvaret bortfalder heller ikke efter EAL § 19, stk. 1, eftersom skaden er forvoldt af en hund i erhverv, jf. EAL § 19, stk. 2, nr. 2, og »Gefion« kan følgelig kræve beløbet på de 5000 kr. betalt af »Sønderjyden«, jf. EAL § 22, stk. 1.

Litteratur (pensum): *von Eyben, Nørgaard og Vagner*: Lærebog i erstatningsret, 3. udg., s. 338 ff., 341 og 343 f.

Opgave 3

Hestehandler Karsten Kusk fra Vejle mødte ved et ridestævne den 3. april 1999 sin gamle bekendt, hestehandler Svend Sørensen fra Næstved. Sørensen fortalte, at han netop havde været i Tyskland, og at han der havde købt 6 aldeles fremragende springheste, som ville ankomme til Danmark den følgende dag. Sørensen fortalte videre, at den tyske sælger havde oplyst, at samtlige heste for nylig var undersøgt af en dyrlæge, og at de var fundet fuldstændig fejlfri. Karsten Kusk tilbød straks at købe en af disse »springstjerner«. Parterne underskrev herefter på stedet en købekontrakt med følgende ordlyd:

> »Sørensen sælger til Kusk en springhest af bedste kvalitet. Købesummen er aftalt til 200.000 kr. Køber henter hesten og betaler købesummen den 8. april. Sælger fraskriver sig ansvar for force majeure, d.v.s. enhver omstændighed, som sælgeren ikke er herre over«.

Den 8. april sendte Kusk sin sædvanlige vognmand til Sørensens stald i Næstved for at hente hesten. Vognmanden kom tilbage uden hesten, men medbringende et brev fra Sørensen til Kusk. I brevet oplyste Sørensen, *at* de tyske heste endnu ikke var kommet hjem, *at* de ville komme senest den 12. april, *og at* Kusk skulle få hesten »Springer«, som var klart den bedste hest i partiet.

Den 9. april solgte Kusk hesten »Springer« til hestehandler Harry Hovesen for 200.000 kr. Hovesen havde i sommeren 1998 set »Springer« ved et ridestævne i Tyskland og havde lige siden ønsket at købe hesten.

Den 14. april sendte Karsten Kusk atter sin sædvanlige vognmand af sted for at hente hesten i Næstved. Vognmanden fik udleveret »Springer« og betalte Sørensen med en af Kusk udstedt check på 200.000 kr. Hesten ankom planmæssigt til Vejle, hvor den blev opstaldet. Umiddelbart efter rejste Kusk til hingstekåring i Holland.

Den 15. april red Kusks chefberider og stutterileder, Børge Brysk, en tur på »Springer« for at afprøve hesten. Efter at Brysk havde redet hesten hårdt en times tid, haltede den pludselig kraftigt på det ene forben. En tilkaldt dyrlæge kunne på stedet konstatere, at »Springer« havde en uhelbredelig lidelse, som medførte periodisk halthed,

og som indebar, at hesten var uegnet til ridebrug. Da lidelsen ikke var arvelig, var hesten dog fuldt ud anvendelig til avl. Brysk ringede straks til Kusk, som fik en detaljeret beskrivelse af situationen. Herefter ringede Kusk straks til Sørensen. Kusk gav udtryk for, at han var »stærkt utilfreds med situationen«, og han meddelte Sørensen, at han agtede at forfølge sagen efter sin hjemkomst fra Holland.

Da Kusk den 29. april var kommet tilbage til Danmark, ringede han straks til Hovesen og oplyste om hestens tilstand. Hovesen meddelte kort, at han hævede købet og krævede 10.000 kr. i erstatning. Erstatningen var beregnet som forskellen mellem købesummen på 200.000 kr. og den pris, som ifølge Hovesen var markedsprisen for en tilsvarende hest, nemlig 210.000 kr. Kusk svarede, at han accepterede ophævelsen, og at han nok skulle betale de 10.000 kr.

Umiddelbart efter samtalen med Hovesen ringede Kusk til Sørensen. Kusk meddelte Sørensen, at han hævede købet. Kusk krævede endvidere »størst mulig økonomisk kompensation«. Svend Sørensen nægtede blankt at tage hesten tilbage og afviste ethvert økonomisk krav fra Kusk.

Hvorledes er retsstillingen mellem Kusk, Sørensen og Hovesen, når det lægges til grund, *at* »Springers« værdi var 120.000 kr., *at* »Springers« værdi - uden halthedslidelsen - ville have været 180.000 kr., *at* Karsten Kusks omkostninger ved afhentning af hesten udgjorde i alt 2.500 kr. (1.200 kr. den 8. april og 1.300 kr. den 14. april), *og at* »Springer« afgik ved døden den 30. april som følge af et hjerteslag (som ikke havde nogen forbindelse til halthedslidelsen) ?

Løsningseksempel til opgave 3

1. Forholdet mellem S og K

Der foreligger et *handelskøb*, jf. købelovens § 4, og et *genuskøb* (et halvgenerisk køb, da aftalen angår én ud af S's 6 springheste fra Tyskland). Købet forandrer selvsagt ikke karakter til et specieskøb, fordi S den 8. april angiver at have reserveret en bestemt hest til K. Se Lærebogen s. 36 ff. og 40 f.

Hesten lider utvivlsomt af en væsentlig mangel, der som udgangspunkt berettiger K til at *hæve*, jf. købelovens § 43, stk. 2. K afgiver den 15. april en neutral reklamation, men afgiver først den 29. april en specifik reklamation om købets ophævelse. En sådan specifik reklamation skal for at være rettidig i henhold til købelovens § 52, stk. 2, afgives »uden ugrundet ophold«. K har p.g.a. for sen reklamation mistet sin hæveadgang, men bevarer som følge af den neutrale reklamation den 15. april sine øvrige misligholdelsesbeføjelser. Se Lærebogen s. 143 med note 209.

K kræver »størst mulig økonomisk kompensation« af S. Spørgsmålet er, hvorledes K opnår dette.

K kan kræve *erstatning* for den positive opfyldelsesinteresse af S i henhold til købelovens § 43, stk. 3. Vilkåret i aftalen af 3. april fritager ikke S for ansvar, idet vilkåret efter sin »brede« formulering må fortolkes i overensstemmelse med købelovens § 24. Se Lærebogen s. 104 f.

K kan *for det første* kræve erstatning for »værditabet«, nemlig forskellen mellem hestens værdi uden mangel, 180.000 kr., og hestens værdi med mangel, 120.000 kr., d.v.s. 60.000 kr. (K kan naturligvis ikke kræve erstatningen beregnet med udgangspunkt i købesummen; K har allerede ved at indgå en »dårlig« handel lidt et tab på 20.000 kr. i forhold til, hvad hesten ville være værd i mangelfri stand). Se Lærebogen s. 137.

K kan *for det andet* kræve erstatning for de ekstraordinære omkostninger, som han har afholdt i anledning af købeaftalen, nemlig 1.300 kr. for den ekstraordinære afhentning den 14. april. (Derimod kan K ikke kræve erstatning for omkostningerne ved afhentningen den 8. april; disse omkostninger skulle K have afholdt under alle omstændigheder. Det bemærkes, at K har reklameret i overensstemmelse med købelovens §§ 26 og 27). Se Lærebogen s. 106 med note 87.

K kan således med hjemmel i købelovens § 43, stk. 3, kræve erstatning af S på i alt *61.300 kr.*

K kan i stedet vælge at kræve et *forholdsmæssigt afslag* af S, jf. købelovens § 43, stk. 1, og spørgsmålet er, om dette stiller K økonomisk bedre. (Heller ikke dette udelukkes ved det bredt formulerede vilkår i aftalen af 3. april). Det forholdsmæssige afslag udgør 1/3 af købesummen på 200.000 kr. (hestens værdi med mangel er 120.000 kr., og hestens værdi uden mangel er 180.000 kr., d.v.s. at værdien af hesten reelt er 1/3 mindre end værdien i mangelfri stand), nemlig 66.667 kr. Såfremt K vælger at kræve forholdsmæssigt afslag, kan han yderligere kræve erstatning for de ekstraordinære transportudgifter, nemlig 1.300 kr., jf. ovenfor, d.v.s. i alt *67.967 kr.*

Konklusionen er, at K for at blive stillet økonomisk gunstigst skal gå frem efter reglerne om forholdsmæssigt afslag.

K kan selvsagt ikke gøre regres hos S for de 10.000 kr., som K har lovet H i forbindelse med H's ophævelse af *deres* aftale: Kravet hviler udelukkende på K's løfte til H, jf. nedenfor pkt. 2.

(Det har selvsagt ingen betydning for beregningen af det forholdsmæssige afslag eller erstatningen, at hesten afgår ved døden).

2. Forholdet mellem K og H

Der foreligger et *handelskøb*, jf. købelovens § 4, og et *specieskøb*. Se Lærebogen s. 36 ff. og 40 f.

Da hesten lider af en væsentlig mangel, og da H reklamerer rettidigt, er H berettiget til at *hæve*, jf. købelovens § 42, stk. 1, og § 52. Se Lærebogen s. 127 ff. og 143 ff.

H er derimod ikke berettiget til at kræve *erstatning* af K, da K ikke har handlet culpøst, jf. købelovens § 23. Se Lærebogen s. 94 ff. og 133 ff.

K's løfte om at betale erstatning til H hviler ikke på køberetlige regler, men er selvsagt bindende ud fra almindelige aftaleretlige regler.

»Lærebogen« er: *Nils Elmelund, Lars Hedegaard Kristensen, Anne-Dorte Bruun Nielsen og Jørgen Nørgaard*: Lærebog i dansk og international køberet, 2. udgave, 1996.